Rapportage BGV-peiling oktober 2020

Vijf vragen over de gevolgen van Corona voor de examenklassen

AOb/BGV
oktober 2020
bgv@aob.nl

Inhoud

Voorwoord 2

Inleiding 3

De peiling 4

De resultaten 5

Vraag 1 Niveau van de vertaalvaardigheid 5

Vraag 2 Niveau van het tekstbegrip 6

Vraag 3 Voldoen aan SE-programma 6

Vraag 4 Voorbereiding op het CE 7

Vraag 5 Opmerkingen 8

1) Verlichtingsvoorstellen 8

2) Wel of geen CE? 9

3) Opmerkingen over het niveau van de leerlingen / omvang van het examenprogramma 9

4) Opmerkingen over druk / stress voor leerlingen (en docenten) 10

5) Opmerkingen voor de BGV 10

Conclusie en vervolg 11

De Peiling 12

Q 5 Suggesties 14

Rapportage aan het veld

Resultaten van de

BGV-peiling over
examenjaar 2020-2021

CoroVoor & CoroNa

Een goede leerling behoeft geen krans

oktober 2020

Voorwoord

Geachte lezer,

***De* gymnasiast, bestaat die? Onze examinandi zitten op een luxe schip, de Titanic. De stuurman probeert met argusogen ijsbergen te ontwijken, maar het is donker en de ijsberg onder water is niet zichtbaar. Dit werd de historische Titanic uiteindelijk fataal.**

Zonder ingrijpen kapseist de Titanic, anno 2020-2021, alsnog en verdrinken onze examinandi. Krijgen ze een eerlijke kans? De rapportage toont aan hoeveel problemen er zijn en nog zijn te verwachten. De BGV en de VCN maken zich sterk om de gymnasiasten de eindstreep heelhuids te laten halen.

Dat gymnasiasten bollebozen zijn die zonder enige problemen hun eindexamen afleggen en hun diploma behalen, is een misvatting. Evenals examinandi van andere opleidingen in het voortgezet onderwijs heeft menig gymnasiast behoefte aan de expertise van de vakdocent, uitgebreide begeleiding en veel contacttijd. Je hebt altijd en op elk niveau van onderwijs sterke leerlingen en leerlingen die zich met moeite staande houden en zich tien slagen in de rondte moeten werken.

Een gymnasiast moet voor de arbeidsintensieve vakken Latijn en Grieks een enorme hoeveelheid kilometers maken en kan niet zonder deskundige begeleiding van een vakdocent. Contacttijd, tempo en niveau zijn in deze tijd, waarin in toenemende mate leraren en leerlingen uitvallen door Corona of Corona-gerelateerde klachten, niet vanzelfsprekend. Dat heeft onherroepelijk effect op het eindexamen.

De BGV komt in dit rapport met serieuze aanbevelingen. Wij hopen dat u hiervan kennisneemt en hierachter staat.

Inleiding

Voor u ligt de rapportage van de BGV met betrekking tot zorgen rondom het eindexamen 2020-2021 van de vakken Latijnse en Griekse Taal en Cultuur (GLTC) in deze tijd van Corona.

Van diverse classici in het onderwijsveld ontving de BGV al vanaf het begin van het schooljaar verontrustende berichten over de haalbaarheid van het eindexamen van deze vakken in de reguliere vorm, gezien de impact van het Coronavirus op het onderwijs het afgelopen schooljaar en de ongewisse situatie van Corona en effecten daarvan voor kwalitatief goed onderwijs in dit zo belangrijke examenjaar.

Naar aanleiding hiervan heeft de BGV in samenwerking met de VCN een brief gestuurd aan het College voor Toetsen en Examens (CvTE) om in gesprek te gaan over de gesignaleerde en nog te verwachten problemen voor examinandi en vakdocenten GLTC.

Op verzoek van het CvTE heeft de BGV kort voor het overleg op 12 oktober jl. een peiling gehouden onder de classici van de categorale gymnasia en de scholengemeenschappen met een gymnasiumafdeling, ten einde het onderbuikgevoel van de vele professionals te staven met daadwerkelijke resultaten.

De rapportage bevat de weergave van de resultaten van de korte peiling die begin oktober 2020 gehouden is. Zij is relevant, niet alleen omdat er sprake is van een groot aantal respondenten, maar ook omdat naast problemen ook mogelijke oplossingen boven water komen.

De BGV is blij met de grote respons van classici en diverse reacties van de rectoren van de scholen met een gymnasiale afdeling. De constructieve houding van het CvTE heeft ons gesterkt in de noodzaak van het aanbieden van deze verhelderende rapportage.

Deze rapportage wordt gepresenteerd aan de vakvereniging en alle scholen met een gymnasiale afdeling, de beleidsmakers en ondersteuners: CvTE, Cito, SLO, VO-raad en het ministerie van OCW, en de partners van de BGV.

De peiling

De peiling is verzonden aan alle classici en rectoren in de adressenlijst van de BGV met als doel problemen en mogelijke oplossingen rondom onderwijs in de tijd van Corona te achterhalen.

Bij de BGV zijn op het moment van de peiling in totaal 406 scholen bekend waar een gymnasiumdiploma kan worden behaald: 41 categorale gymnasia en 365 scholengemeenschappen[1]. Van al deze scholen is getracht minimaal een e-mailadres van een classicus te achterhalen. De lijst is nog niet volledig. Van 64 scholen is nog niet tenminste een adres van een classicus bekend bij de BGV. Van de meeste scholen zijn meer tot alle e-mailadressen van de classici bekend.

Op vrijdagmiddag 9 oktober 2020 zijn in totaal 714 classici van categorale gymnasia en scholengemeenschappen uitgenodigd om deel te nemen aan de peiling. Van deze 714 zijn 64 adressen gebounced en 5 mensen hebben zich afgemeld voor BGV-berichten. Er zijn 225 respondenten genoteerd op het moment dat de peiling is afgesloten op dinsdagochtend 13 oktober. Dat is 34,9% van de potentiële adressanten. De respons was erg hoog voor een online peiling die nog geen 5 dagen deels in de herfstvakantie en de facto in het weekeinde open stond. De peiling bestond uit 5 vragen waarvan de vijfde vraag een open vraag was om suggesties voor de BGV met het oog op het overleg. 71 classici hebben deze ruimte benut. Van de 4 gesloten vragen was niet een vraag niet of niet volledig ingevuld.

De resultaten van de peiling zijn gedeeld met het CvTE, Cito, de VCN en de SHZG en worden ook voorgelegd aan de beleidsmakers en hun adviseurs van het ministerie van OCW, de Tweede Kamer, de VO-raad en SLO.

De BGV dankt alle classici die de tijd hebben gevonden om zo snel en consciëntieus te reageren. De BGV hoopt hiermee een positieve start te hebben gegeven aan het overleg tussen alle betrokkenen. We hopen zo bij te dragen aan constructief overleg waardoor er vroegtijdig actie kan worden ondernomen om de kwaliteit van het werk van leerlingen en hun docenten te borgen binnen een veilige en gezonde schoolomgeving. Uiteindelijk gaat het ons allen in deze ongekende tijd waarin Corona veel dicteert, erom dat de leerling niet de dupe wordt. Wat de toekomst ons ook brengen moge.

[1] Inmiddels zijn er 42 categorale gymnasia.

De resultaten

Vraag 1 Niveau van de vertaalvaardigheid

V1 Merkt u dat het gemiddelde niveau van de vertaalvaardigheid van de leerlingen veranderd is vergeleken met vorig jaar?

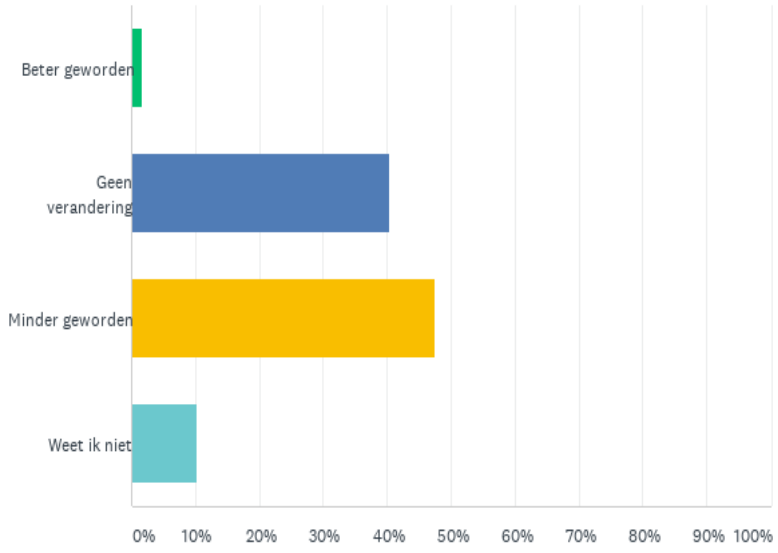

Vraag 2 Niveau van het tekstbegrip

V2 Merkt u dat het gemiddelde niveau van het tekstbegip van de leerlingen veranderd is vergeleken met vorig jaar?

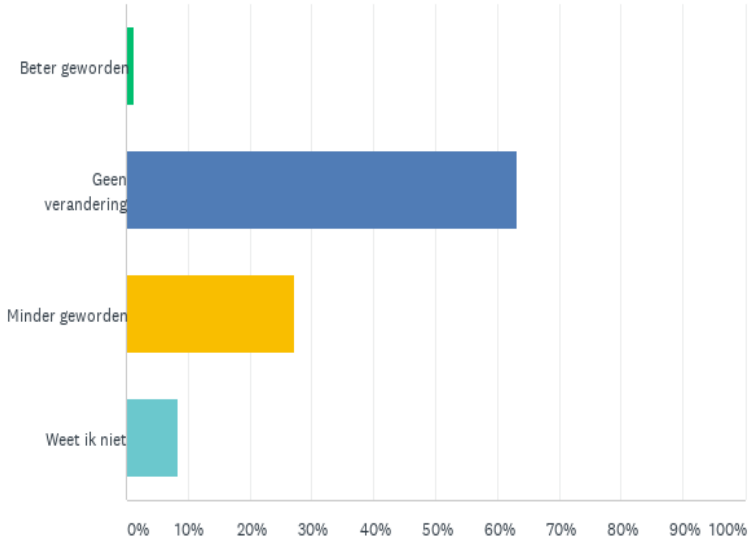

Vraag 3 Voldoen aan SE-programma

V3 Zullen de examenleerlingen hun SE-programma afgerond hebben conform de examensyllabus?

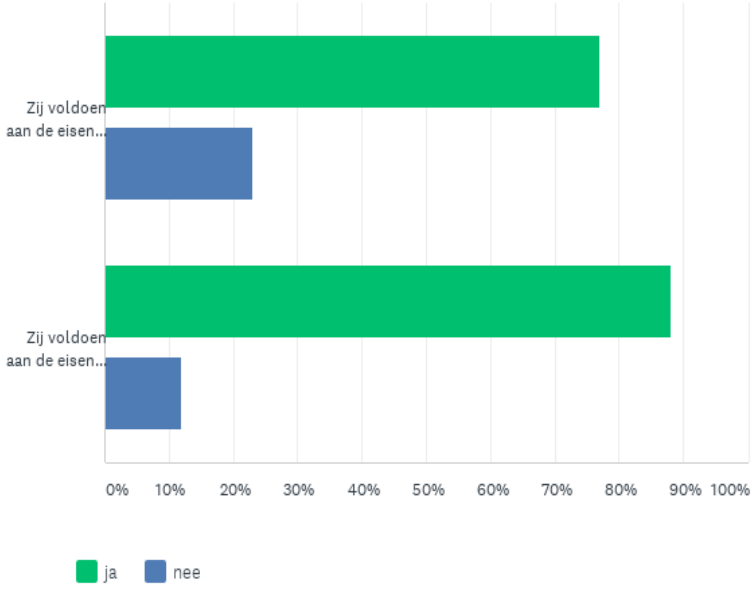

Vraag 4 Voorbereiding op het CE

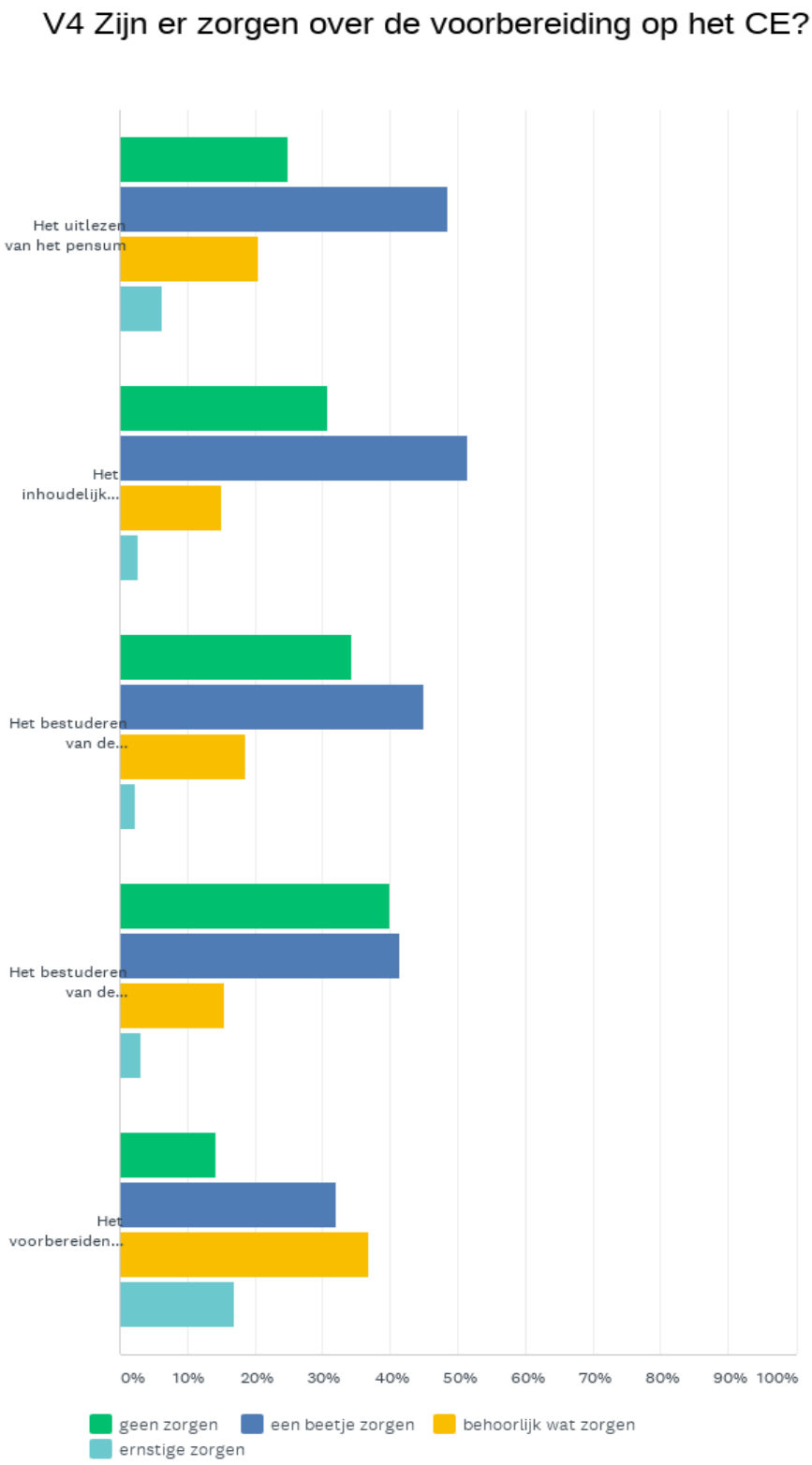

Vraag 5 Opmerkingen

Wilt u de BGV verder nog iets meegeven voor het overleg op 12 oktober?
Van de 225 respondenten hebben 71 classici hun suggesties ter verlichting voor het examen 2021 of hun opmerkingen over de gevolgen van de Coronapandemie op het onderwijs of over het gymnasiumonderwijs in het algemeen genoteerd. In de bijlagen zijn alle opmerkingen verbatim na te lezen.
Het beeld dat oprijst uit deze opmerkingen, aangevuld met opmerkingen uit het BGV-webcafé coroNAdelen[2] en een enkel mailbericht aan de BGV is in te delen in 5 thema's: 1) verlichtingsvoorstellen, 2) wel of geen centraal examen, 3) niveau van de leerling in relatie tot de omvang van het van het examenprogramma, 4) stress van leerlingen en hun docenten en 5) enkele opmerkingen voor de BGV. Per thema wordt de kern van de diverse opmerkingen uitgelicht[3].

1) Verlichtingsvoorstellen

Classici maken zich zorgen over de opgelopen achterstand in klas 5 vanwege de lockdown en de op te lopen achterstand in deze maanden, waarin veel leerlingen en docenten thuiszitten. Klassen met 10-25% absenten zijn geen uitzondering. De inhaalslag die scholen nu maken met support van het ministerie van OCW wordt soms juist als zorgpunt genoemd: scholen bieden allerlei examentrainingsprogramma's aan die tijd en aandacht vragen van de examinandi. Daarmee komen de gewone lessen en de vaak hiervan uitgezonderde vakken GTC en LTC juist in het gedrang. De leerling kan zijn tijd maar een keer besteden. Ook wordt gesignaleerd dat de huidige situatie nog meer zal leiden tot *teaching to the test* omdat het examen vast ligt. De vormende waarde van het onderwijs in de klassieken staat in dit jaar nog meer onder druk.

De BGV heeft op grond hiervan de volgende opties ingebracht in de bespreking op 12 oktober. De mogelijkheden om te voorkomen dat de leerling de prijs betaalt voor de problemen ten gevolge van Corona worden hieronder zonder oordeel of prioritering opgesomd.

Verlichting van het CE zelf:

- de N-term zo vaststellen dat de resultaten binnen de bandbreedte blijven;
- het CE opsplitsen in twee zittingen: een voor de proefvertaling en een voor de vragen over de gelezen teksten;
- het CE in omvang inperken door het uitschrijven van een *erratum*: een aantal (10-15% / 4 scorepunten / 2 à 3) vragen en evenzo een deel van de proefvertaling hoeft de leerling niet te maken;
- minder vakken toetsen op het CE;

[2] Het BGV-webcafé *coroNAdelen* vond plaats op 1 oktober 2020.
[3] N.B. Suggesties om het centraal examen inhoudelijk en in opzet te veranderen in de richting van de al zolang gewenste vernieuwing, worden in deze bespreking buiten beschouwing gelaten, omdat het examen 2021 al klaar ligt.

- het CE facultatief stellen voor de leerling.

Verlichting in de voorbereiding op het CE:

- de voorbereiding op het CE inperken door (ca. 3 weken) voor de start van het CE aan te geven over welk deel (100 regels, ca. 15%) van het pensum geen vragen worden gesteld;
- bij keuzes om fysiek onderwijs in te perken de lessen voor examinandi met voorrang door laten gaan;
- het CE in juni laten plaatsvinden;
- classici ondersteunen door (bovenschools / regionaal) ondersteuning aan te bieden:
    - online lessen;
    - online gemaakte proefvertalingen bespreken;
    - videomateriaal beschikbaar stellen aan classici.

2) Wel of geen CE?

De roep om het CE zeker door te laten gaan klinkt even luid als de zorgen of de leerlingen - bij een nieuwe lockdown - zich wel voldoende kunnen voorbereiden op het CE. Daarbij wordt ook aangegeven dat de *onduidelijkheid* over het wel niet doorgaan funest is voor het onderwijs. Sommige leerlingen nemen een voorschot op de afgelasting en passen hun werkhouding daar alvast op aan. Bij anderen draagt het idee van het 'dreigende' CE juist bij aan de stress die toch al hoog is bij alle zorgwekkende berichten over Corona en de verspreiding in de tweede golf.

3) Opmerkingen over het niveau van de leerlingen / omvang van het examenprogramma

Er klinkt ook zorg over het niveau van de leerlingen die op de meeste scholen met coulance zijn overgegaan van klas 5 naar 6. Ook wordt aangegeven dat de leerlingen in klas 5 met de online lessen GTC en LTC minder oefening hebben gehad in het vertalen. Achterstand in basiskennis en (ver)taalvaardigheid wordt veelvuldig genoemd.

Deze niveauverlaging wordt minder gevoeld ten aanzien van de ontwikkeling van hun tekstbegrip. Een van de collega's merkt ook op dat afgezet tegen het niveau van het examenprogramma de vragen op het CE eigenlijk makkelijker zijn. Dat zou een verklaring kunnen bieden voor het vertrouwen dat de meeste classici hebben in het niveau van tekstbegrip van hun leerlingen.

Een constatering van classici over het examen Latijn mag niet onvermeld blijven. Zij geven aan dat het examen Latijn altijd van een moeilijker niveau is dan het examen Grieks.

Zorgen over het niveau worden soms ook wat genuanceerd met de erkenning dat die zorgen er ook zonder Corona al waren. Juist dat gegeven maakt aandacht hiervoor in het huidige

examenjaar wel pregnant. Met het beeld van de Toren van Jenga[4] zou Corona net dat ene houtje kunnen zijn waardoor de toren instort. En dan is de leerling toch de dupe.

Naast zorgen om het niveau waarmee deze leerlingen zijn gestart in klas 6 klinkt ook luid en duidelijk door dat het nu allemaal nog wel te doen is tot aan het CE, maar dat lesuitval onder leerlingen en docenten of een nieuwe lockdown wel direct de urgentie van verlichting van het CE bloot zal leggen, als je wilt voorkomen dat de premier opnieuw moet beslissen dat voor iedereen het gehele CE niet zal doorgaan.

Aan de andere kant klinkt ook door hoe leerlingen eigenlijk prima uit de voeten konden met online onderwijs, omdat ze in hun eigen tijd en tempo met de juiste inzet en studiehouding de stof goed hebben bijgehouden. Hun ontwikkeling is gelijk gebleven of zelfs verbeterd. En soms ook is een specifieke groep leerlingen 'gewoon goed' van niveau en werkhouding waardoor de achterstand nonexistent is of beperkt is gebleven. Docenten leren zo veel in deze bijzondere omstandigheden over wat voor welke leerling effectief onderwijs is en welke ondersteuning hen in hun ontwikkeling verder helpt en welke rol van de docent daarbij past.

4) Opmerkingen over druk / stress voor leerlingen (en docenten)

Werkdruk wordt genoemd als factor. Veel classici werken in kleine secties waardoor de ontwikkeling van online materiaal en het inspelen op elke nieuwe verandering en maatregel vaak door een classicus gedaan moet worden.

Maar er is ook zorg om de stress van de leerling. In de media wordt gesproken van de *lost generation* en de verloren lichting van 2020. De huidige leerlingen *voelen* zich onbekwaam en dat maakt hen onzeker. Als we met elkaar een duidelijke lijn afspreken over wat we in alle redelijkheid kunnen verwachten van deze lichting, geeft hun dat ook het nodige vertrouwen.

5) Opmerkingen voor de BGV

Naast een tweetal kritische geluiden over de beperkte tijd die was vergund om de 5 vragen online te beantwoorden, was er ook waardering voor het initiatief en het voortouw dat de BGV heeft genomen.

[4] Naar analogie van de titel van het onderzoek *De toren van Jenga* door prof.dr. Sietske Waslander, Cissy Pater (MSc) en Bosco Smit (MME), http://bgv.aob.nl/wp-content/uploads/2012/07/toren_van_jenga.pdf.

Conclusie en vervolg

De snel opgezette peiling kent een grote respons waaruit de betrokkenheid van de classici met onderwijsbeleid ook buiten de school naar voren komt. Ook de bereidheid om constructief mee te denken blijkt groot te zijn. Concluderend kan gesteld worden dat er in brede zin zorgen zijn over het CE 2021 GTC en LTC, maar dat er ook een aantal maatregelen uitvoerbaar is om te voorkomen dat de leerling de dupe wordt van de gevolgen van de Coranapandemie. Het is nu aan de beleidsmakers om in overleg met het veld hieruit de meest geschikte keuze te maken.

Met de peiling wordt ook gesignaleerd dat de zorgen van de classici niet alleen de examinandi betreffen. In de reacties klinkt ook duidelijk door dat we met ons onderwijs meer nastreven dan een goede voorbereiding op de eindtoetsing. De school is de plaats waar de leerling temidden van leeftijdgenoten en vakexperts zich intellectueel kan ontplooien, zijn identiteit kan ontwikkelen en zich in een relatief beschutte omgeving kan voorbereiden op zijn rol in de maatschappij. Ook deze vormende waarden staan nu onder druk en vragen onze aandacht en zorg.

De BGV hoopt met het initiatief tot overleg ook voorbij het CvTE en Cito het gesprek over gymnasiaal onderwijs gaande te houden, zodat de kracht van het klassieke veld benut blijft.

De Peiling

BGV

Examen 2021 & Corona

Examinandi GTC & LTC

De Belangengroep Gymnasiale Vorming, BGV, is in gesprek met het CvTE en de VCN over de gevolgen van Corona voor de huidige examenleerlingen. Door het invullen van deze korte peiling kunnen wij ook uw ervaringen en zorgen inbrengen.

* 1. Merkt u dat het gemiddelde niveau van de vertaalvaardigheid van de leerlingen veranderd is vergeleken met vorig jaar?

- [ ] Beter geworden
- [ ] Geen verandering
- [ ] Minder geworden
- [ ] Weet ik niet

* 2. Merkt u dat het gemiddelde niveau van het tekstbegip van de leerlingen veranderd is vergeleken met vorig jaar?

- [ ] Beter geworden
- [ ] Geen verandering
- [ ] Minder geworden
- [ ] Weet ik niet

* 3. Zullen de examenleerlingen hun SE-programma afgerond hebben conform de examensyllabus?

	ja	nee
Zij voldoen aan de eisen van het lectuurprogramma (30 OCT-pagina's)		

Ruimte voor toelichting.

	ja	nee
Zij voldoen aan de eisen van het cultuurprogramma (vier van de vijf cultuurdomeinen)		

Ruimte voor toelichting.

1

* 4. Zijn er zorgen over de voorbereiding op het CE?

	geen zorgen	een beetje zorgen	behoorlijk wat zorgen	ernstige zorgen
Het uitlezen van het pensum	○	○	○	○
Het inhoudelijk begrijpen van de teksten	○	○	○	○
Het bestuderen van de stilistische, narratologische en argumentatieve aspecten van de teksten	○	○	○	○
Het bestuderen van de achtergrond bij het pensum en de receptie	○	○	○	○
Het voorbereiden op de proefvertaling	○	○	○	○

* 5. Wilt u de BGV verder nog iets meegegeven voor het overleg op 12 oktober?

Q 5 Suggesties

Wilt u de BGV verder nog iets meegegeven voor het overleg op 12 oktober?

Answered 85

Skipped 40

Res	Response Date	Responses
1	Oct 12 2020 02:41 PM	Ik vrees dat ik te laat ben met invullen...
2	Oct 12 2020 12:48 PM	Leerlingen ervaren extra druk omdat zij in de veronderstelling zijn dat zij vorig schooljaar te weinig kennis en ervaring hebben opgedaan om het CE naar behoren te kunnen maken.
3	Oct 12 2020 11:16 AM	Ik heb net een toets nagekeken die overgeheveld is van V5 naar V6 (coronae gratia): het gemiddelde ligt beduidend lager dan naar mijn inschatting 'normaal' zou zijn. Ik denk dat een aantal leerlingen gedurende de tijd van online lessen niet aangehaakt kon blijven en er nu ook nog een beetje 'uit is'. Wat mij betreft is het van groot belang dat de scholen open blijven en deze groep de kans krijgt om de inhaalslag te maken en zich weer comfortabel voelt bij de stof en de vaardigheden (aanhaakt en aangehaakt blijft).
4	Oct 12 2020 10:24 AM	voorbereiden op de situatie, waarbij de CE-stof grotendeels zelfstandig bestudeerd is (en diepgang ontbeert) en een situatie, waarbij de vertaaltraining (door het ontbreken van de gepersonaliseerde bespreking ervan) ernstig tekort geschoten is, waardoor de vertaling op het C.E behoorlijk zal rammelen.
5	Oct 12 2020 10:12 AM	Leerlingen moeten er wel even hard aan trekken en dat geldt niet alleen voor mijn vak, maar ook voor de andere vakken.
6	Oct 12 2020 10:07 AM	Mooi examenpensum (Latijn). Eventuele lesuitval door epidemie-gerelateerde maatregelen zullen wat invloed kunnen hebben op het voorbereidingsniveau, maar met juist en tijdig ingrijpen (online lessen, terugkijkbare instructiefilmpjes) is dat overkomelijk.
7	Oct 12 2020 09:54 AM	-
8	Oct 12 2020 07:52 AM	In geval van een nieuwe lockdown en onderwijs op afstand lijkt het me niet mogelijk het gewenste eindniveau te halen zonder de druk op leerlingen onaanvaardbaar hoog op te voeren.
9	Oct 12 2020 12:28 AM	Misschien moet ook voor deze groep een overgangsregeling worden overwogen, temeer daar de situatie ivm Covid-19 op dit moment zo onzeker is. Een gehele of gedeeltelijke lockdown is niet denkbeeldig. Het zou voor de leerlingen (maar ook voor collega's) goed zijn als er eerder en meer zekerheid was over examen(eisen).
10	Oct 11 2020 08:45 PM	Het CE is in verhouding tot het te bestuderen pensum makkelijker. Het pensum is inhoudelijk al een paar jaren achtereen erg lastig!
11	Oct 11 2020 05:07 PM	Nee
12	Oct 11 2020 05:00 PM	Op vrijdagavond een enquête sturen die zondag om 12.00 binnen moet zijn is wel heel kort dag. Heel raar!! En wij maar tegen leerlingen zeggen dat ze moeten plannen en vooruitkijken....
13	Oct 11 2020 04:16 PM	nee
14	Oct 11 2020 04:16 PM	Het lijkt mij dat, bij het bespreken van de overgang van de leerlingen,

		sommige leerlingen overgegaan zijn die zonder corona misschien wel gedoubleerd zouden hebben. Nu er zo weinig cijfers beschikbaar waren van de periode maart-juni, was het lastig om even rechtlijnig als andere jaren de overgangsnormen te hanteren. Dat betekent dat het niveau van sommige eindexamenkandidaten niet is wat het hoort te zijn. Ik maak me serieus zorgen over de vertaling bij PTA 3 en of ze alles in huis hebben om het programma dit jaar aan te kunnen. Ik merk alleszins dat ik veel vaker vrij basale zaken moet herhalen of dat de kennis daarvan onvoldoende is.
15	Oct 11 2020 03:51 PM	Ik maak gebruik van uitlegvideo's waarmee de leerlingen de vertaling, inhoud en stijl van de teksten goed kunnen bestuderen. Achtergronden hebben we al heel behoorlijk behandeld. Daar heb ik dus niet zo'n zorgen over, mochten we weer in een lockdown komen. Vertalen is wel altijd een zorgpunt, en als we in lockdown gaan, zullen ze dat wsch. minder oefenen. Zelfs als de scholen open blijven blijft dat zorgelijk, maar dat komt dan niet door corona.
16	Oct 11 2020 01:54 PM	Als er online les is gegeven is de overdracht minimaal en vrij zakelijk. Op zo'n moment is niet te peilen of leerlingen het toch behoorlijk pittige Latijn voldoende door hebben. Dit niveau is voor leerlingen aan de hoge kant, maar vermoedelijk heeft dat niet veel te maken met corona. Vertaalvaardigheid is in toenemende mate een probleem. Onder meer de beperkte leesvaardigheid (gewoon Nederlandse teksten van enig niveau) is daar debet aan. Ik maak me grote zorgen over het totaalniveau qua klassieke teksten van de meeste leerlingen die straks toch met een gymnasiumdiploma aan de haal gaan.
17	Oct 11 2020 01:39 PM	Het zou fijn zijn als het pensum ietwat ingekort kan worden (75-100 regels); ik heb afgelopen weken soms met halve klassen gewerkt (en steeds wisselende groepen, omdat steeds weer andere leerlingen voor langere tijd afwezig zijn) en merk dat dat de progressie niet ten goede komt... Als er iets van het totaal aantal regels (in mijn geval Cicero) afgaat, levert dat mijns inziens rust op.
18	Oct 11 2020 01:36 PM	Volgens mij verschilt het nogal per school waar de zorgen liggen. Niet elke school begint al in v4 met origineel Latijn/Grieks te lezen. Daarom maak ik me meer zorgen om eerdere lichtingen dan om de leerlingen die nu in v6 zitten. Zij hebben vorig jaar wat gemist, maar niets wat niet ingehaald kan worden. Zorgen om het halen van het pensum is niet perse gerelateerd aan de Corona-pandemie. Wees U daar bewust van!
19	Oct 11 2020 01:35 PM	De behandeling en afronding van het pensum wordt steeds meer een uitdaging; wellicht eens nadenken over inkorting ervan of misschien wel een al een begin ermee maken in leerjaar 5. Het voordeel hiervan is dat leerlingen in elk geval weten wat ze kunnen verwachten
20	Oct 11 2020 01:25 PM	Fijn dat jullie hierover willen nadenken. Veel wijsheid toegewenst.
21	Oct 11 2020 12:30 PM	Neen
22	Oct 11 2020 12:26 PM	Het toeval wil dat de groep leerlingen die dit jaar eindexamen doet op mijn school (La en Gr) uit het goede hout gesneden is en volop voor het eindexamen gaat. Toch moeten zij de klus klaren in slechts 3 lesuren in de week, met ook in de voorliggende jaren slecht een minimale hoeveelheid lessen op het rooster. Ondanks mijn positieve inschatting in de vragen hierboven ben ik toch bang dat het komende halfjaar zal blijken dat de totale voorbereidingstijd minimaal is geweest, en dat we nog meer dan normaal in het nadeel zullen blijken te zijn vergeleken met de gymnasia.

23	Oct 11 2020 12:25 PM	Als de lessen dit schooljaar doorgaan, verwacht ik voor dit eindexamenonderwerp niet al te grote problemen. Vooral vorig jaar hebben de leerlingen een aantal OCT gemist en een hele hoop cultuur, onder andere gekoppeld aan de klassieke reis die niet doorging
24	Oct 11 2020 11:59 AM	Het blijft toekomst kijken. Geen paniek gewoon doorgaan. Geen hoge verwachtingen wekken met het oog op extra herkansingen. Niet te vroeg harde beslissingen nemen.
25	Oct 11 2020 11:41 AM	Nee
26	Oct 11 2020 11:10 AM	-
27	Oct 11 2020 10:42 AM	Elk jaar opnieuw is het halen van de stof een ding. Omdat er in V6 veel uren wegvallen (toetsweken, herkansingen etc) mag het best iets minder, zeker als je met de lln niet les in les uit alleen maar wilt vertalen. Tijd voor vrolijke extra zaken of verdieping is er bijna niet, wat in mijn ogen jammer is!
28	Oct 11 2020 10:32 AM	Ik vind ook los van Corona dat het pensum veel te lang is waardoor je te weinig tijd overhoudt voor de andere doelen van ons vak dan vertalen
29	Oct 11 2020 10:31 AM	Het huidige examenprogramma past überhaupt niet meer bij het moderne onderwijs, zoals we dat op het moment moeten geven, maar de kloof wordt door de actuele situatie nog veel groter.
30	Oct 11 2020 10:28 AM	Het pensum is erg uitgebreid en de moeilijkheidsgraad is hoog. De complicerende factoren ten gevolge van corona maken het nog ingewikkelder om de voorbereidingen voor dit CE tot een goed einde te brengen.
31	Oct 11 2020 10:23 AM	Het CSE afnemen in het schooljaar 2020-2021 is onverantwoord gezien de kansenongelijkheid tussen leerlingen onderling, tussen scholen onderling en tussen regio's onderling die als gevolg van Covid-19 is ontstaan. Dringend advies: baseer ook in het schooljaar 2020-2021 het examen alleen op het schoolexamen-cijfer en geef scholen de tijd om het schoolexamen volledig te doorlopen en af te ronden.
32	Oct 10 2020 10:16 PM	Wat opvalt in mijn examengroep Latijn is dat de grammaticakennis diep is weggezakt, ondanks onze nadruk daarop. Ze zitten inhoudelijk goed in de zaak van Cicero, maar de vertaling baart mij dus zorgen
33	Oct 10 2020 10:13 PM	De hoeveelheid te bestuderen tekst (voor ET en CE) is werkelijk veel te groot; zeker voor Grieks maar ook voor Latijn is het aantal lesuren dat ter beschikking staat, te gering om die massa's tekst verantwoord te kunnen behandelen. Misschien moeten al die commissies maar eens uit hun ivoren torens komen en kijken wat wél haalbaar is i.p.v. absurde eisen op te dringen. Nu we ook nog met talrijke Corona-absenties worden geconfronteerd, wordt het helemaal een mijl op zeven om aan die ergerlijke eisen te voldoen. Gaarne wat meer realiteitszin bij de hoge heren.
34	Oct 10 2020 07:27 PM	Als de SE's en het CSE op school afgenomen kunnen worden, voorzie ik in de voorbereiding geen grote problemen. Zo nodig kunnen we soepel overschakelen naar online lessen, vragenuurtjes, vertalingen inleveren etc.
35	Oct 10 2020 05:25 PM	Ik heb een zeer goede groep, dus waarschijnlijk zijn mijn ervaringen afwijkend van het gemiddelde.
36	Oct 10 2020 04:07 PM	De vertaalvaardigheid is niet dit jaar voor het eerst minder geworden. De achteruitgang komt dus niet alleen door de gevolgen van Corona.
37	Oct 10 2020 03:59 PM	Het centraal examen moet zeker doorgang vinden naar mijn mening. Wel zou ik willen pleiten om met de N-term rekening ermee te houden dat de

		leerlingen in de 5e klas wellicht een achterstand hebben opgelopen.
38	Oct 10 2020 02:16 PM	Laat aub cse doorgaan
39	Oct 10 2020 01:19 PM	Veel leerlingen hebben zelf thuis goed gewerkt naast de online lessen. Het hielp goed om sommige wat zwakkere leerlingen expliciet te vragen om proefvertalingen in te sturen.
40	Oct 10 2020 10:46 AM	Nee, een goed overleg gewenst.
41	Oct 10 2020 10:21 AM	Het gaat meer om de grammaticale en syntactische kennis die niet op niveau is. Zolang alle lessen regulier doorgaan, al prefereer ik Zoom-lessen in deze Coronatijden, krijg ik het pensum af.
42	Oct 10 2020 10:17 AM	Het zou goed zijn om de gouden standaard ook op scholengemeenschappen aan te houden en zeker niet in de verdrukking te laten komen door remediëringsuren voor andere vakken.
43	Oct 10 2020 09:54 AM	Zoals het er nu voorstaat krijg ik de stof er met wat moeite wel doorheen, het is een fijn onderwerp (Griekse tragedie), maar met thuisonderwijs wordt het hangen en wurgen, dan hangt het erg van hun motivatie en concentratie af.
44	Oct 10 2020 09:36 AM	Mijn zorgen komen eruit voort dat ik bang ben voor een nieuwe sluiting van de scholen.
45	Oct 10 2020 09:33 AM	Dankzij de Corona gelden kan ik een inhaal programma opstarten. Dat moet ik noodgedwongen zelf doen omdat er geen gekwalificeerde krachten voor handen zijn. Dat wordt een behoorlijke belasting in een toch al zware tijd. Als er een lock-down komt, weet ik werkelijk niet hoe ik mijn leerlingen voor het CSE kan klaarstomen. Advies: richt een poule op van gekwalificeerde mensen die inhaalprogramma's kunnen organiseren; zorg dat er digitale uitlegfilmpjes komen voor het examenpensum (en laat dat niet over aan die ene hardwerkende leraar die dat in zijn vrije tijd doet); digitale filmpjes bieden een acceptabele vervanging van lessen die om welke reden dan ook gemist worden. Wijs eventueel (indien lockdown) een deel van het pensum aan dat niet in het origineel meer gelezen hoeft te worden (ik realiseer me de consequenties voor het examen en lespraktijk maar een lockdown vraagt om een onconventionele middelen).
46	Oct 10 2020 09:01 AM	leerlingen zelf hebben vooral minder zelfvertrouwen en het idee dat ze een achterstand hebben.
47	Oct 10 2020 08:11 AM	De leerlingen die ik heb zijn zeer bereidwillig om het goed te doen. Wel is er voortdurend een groep thuis, van mijn examengroep van 10 leerlingen Grieks gemiddeld 3 per les. Deze zijn of bang om Corona te krijgen of hebben klachten waarbij ze volgens de richtlijnen van het RIVM thuis moeten blijven of hun ouders hebben Corona en zij moeten dus in quarantaine. Een van mijn leerlingen mist daardoor in ieder geval 3 van de 5 dagen van de SE-week volgende week(als hij Corona zelf krijgt nog meer dagen) en is natuurlijk ook bezorgd om zijn moeder. En dan is dit nog maar het begin van het schooljaar!
48	Oct 10 2020 02:09 AM	Ik
49	Oct 10 2020 12:59 AM	Hopelijk gaan de eindexamens gewoon door nu, dat was een enorme teleurstelling vorig jaar voor mijn goede en ijverige club leerlingen.
50	Oct 10 2020 12:11 AM	Wel problemen te verwachten bij eventuele schoolsluiting.
51	Oct 09 2020 11:46 PM	Ik vermoed dat de examenleerlingen Grieks het examen beter gaan maken

		dan de leerlingen Latijn. Het niveau en de moelijkheidsgraad van het Latijnpensum is veel hoger.
52	Oct 09 2020 11:22 PM	Ik vind een cse in deze omstandigheden sowieso zeer onrealistisch. De onzekerheid vorig jaar in 6v (wel schoolexamen morgen, O toch geen schoolexamen morgen, wanneer dan wel / wel cse, geen cse) heeft heel veel leerlingen extreem veel stress gegeven. Dat wordt dit jaar niet minder. Deze groep wel een cse laten maken lijkt me oneerlijk met het oog op vorig examenjaar, plus vanwege stress geen realistisch beeld van hun kunnen geven, plus praktisch niet uitvoerbaar binnen de coronaregels. Nu gaan jullie waarschijnlijk alleen over het cse KT, dan zou ik zeggen: niet het hele pensum bijv.
53	Oct 09 2020 10:57 PM	Nee
54	Oct 09 2020 10:53 PM	Schrap 100 (van de 600) regels Latijn/Grieks van het examenpensum.
55	Oct 09 2020 10:05 PM	Neem de culturele examendomeinen op in het CE, zodat leraren eindelijk eens echt aandacht hieraan gaan besteden. Nu is het vertalen en nog eens vertalen als Teaching to the test. We doen onze leerlingen tekort.
56	Oct 09 2020 10:03 PM	L.S. 1) De resultaten voor de SE-onderdelen die in het 5e jaar (ondanks de lockdown) zijn gemaakt, kunnen niet anders dan negatief beïnvloed zijn door de beperkte ondersteuning die leerlingen in deze periode hebben ontvangen. Alleen al dit gegeven plaatst deze leerlingen volgens mij in een meer kwetsbare uitgangspositie voor het CSE 2021. 2) Indien scholen ook dit jaar een kortere of langere periode zijn gedwongen over te schakelen op afstandsonderwijs, dringt een compensatie bij de beoordeling (en/of - indien nog mogelijk - moeilijkheidsgraad/inhouden) van het CSE zich op. De leerlingen krijgen via afstandsonderwijs namelijk minder ondersteuning bij (in de eerste plaats) het oefenen met proefvertalingen en (in de tweede plaats) het doornemen en instuderen van het pensum. 3) Indien een school ertoe gedwongen is te kiezen aan welke leerlingen ze nog fysiek onderwijs aanbiedt, moeten leerlingen die zich voorbereiden op het CSE voorrang hebben, zeker indien er geen wijzigingen worden aangebracht aan dat CSE. De overheid kan hierop aansturen.
57	Oct 09 2020 09:18 PM	Het CE La en Gr is gemeen. Je moet én een moeilijke vaardigheidsproef afleggen zoals bij wiskunde én een zeer grote hoeveelheid stof léren, zoals bij zaakvakken. Gevolg is dat er te weinig minuten en concentratie overblijven om bij de proefvertaling te demonstreren wat je wel zou kunnen als, bijvoorbeeld, er in 2 aparte sessies geexamineerd zou worden. Daarbij komt dat de docenten het pensum zelf niet leren en echt in mei niet meer van elk woord dat ze in september gelezen hebben de betekenis weten: van leerlingen wordt dit bij Latijn wel verwacht en bij Grieks in iets mindere mate (annotaties) ook. Wanneer overwogen wordt om het CE beter te laten aansluiten op de reeele situatie van leerlingen die veel minder les hebben gehad dan anders in 5vwo, zou mijn advies zijn: laat het hele examenprogramma en de opgave zoals het is, maar beperk de hoeveelheid behandelde teksten waaruit de opgave genomen zal worden door daar op 1 april mededelingen over te doen. Dat dwingt scholen om wél alles te behandelen, de praktijk is al lang dat scholen óók de CE stof in enkele SE's toetsen en er wordt dus geen niveaudaling in gang gezet. Integendeel: scholen kunnen in 'hun' deel van de CE-stof veel diepere en rijkere vragen

		stellen dan op het CE mogelijk is. Het is hiervoor niet nodig ook maar enige wet te wijzigen, het is voldoende om in examenblad te publiceren over welk deel van het pensum er vragen zullen gesteld worden op het CE.
58	Oct 09 2020 09:02 PM	Dank
59	Oct 09 2020 08:51 PM	Gelukkig zijn wij op school in de luxe positie dat wij 5 lesuren hebben per week in V6. Maar een deel van de leerlingen is regelmatig afwezig door klachten (en ik zelf als docent ook al een paar dagen)
60	Oct 09 2020 08:49 PM	Mijn allergrootste angst is een regionale lockdown: onderwijs met Teams is toch van een mindere kwaliteit dan fysieke lessen, dus met een regionale lockdown ontstaan er grote verschillen tussen leerlingen uit bijv. Rotterdam en Doetinchem
61	Oct 09 2020 08:47 PM	Ga is vredesnaam geen enorme (niveau-verlagende) maatregelen propageren als de situatie nog niet duidelijk of alarmerend is. Laten we flexibel zijn indien nodig, traditioneel indien mogelijk. Geef leerlingen de kans te bewijzen dat ze deze situatie aankunnen. Plus: wanneer er leerlingen zouden afstuderen op een nét iets lager niveau (dus met een nét iets lager cijfer) dan in niet-corona-tijd, is dat dan erg? Nee. Dat gebeurt naar schatting al 40 jaar achter elkaar, en nog altijd stort de maatschappij niet in. Kortom: geen problemen zoeken waar ze niet zijn.
62	Oct 09 2020 08:34 PM	Ik denk dat deze zorgen er ieder jaar zijn. Het enige wat we doen is door het pensum jakkeren, tijd voor verdieping en reflectie is er niet. Het pensum zou teruggebracht moeten worden, want we krijgen gewoon niet de uren op school die nodig zijn.
63	Oct 09 2020 08:23 PM	Ja, de zorgen zijn groot. Leerlingen die thuis moeten blijven ivm RIVM-maatregelen worden zeer onzeker en onrustig. docentuitval door covid-19 versterkt deze onrust. Coulance is geboden.
64	Oct 09 2020 08:23 PM	In het algemeen: behoud de vorm van het eindexamen maar verminder de omvang van het pensum waardoor meer inhoudelijke diepgang kan ontstaan. Ook de vertaalvaardigheid kan dan toenemen omdat leerlingen niet meer doorgeduwd hoeven te worden maar veel meer zelf aan het werk kunnen zijn.
65	Oct 09 2020 08:23 PM	De leerlingen hebben veel moeite met het volgen van de lijn van het betoog van Cicero. Ze zijn veel bezig om de tekst grammaticaal te begrijpen en elke leer lezen we maar langzaam en een klein brokje en zo dreigen ze de samenhang kwijt te raken. Ondanks dat ik steeds wel een duidelijke Advance Organizer doe en de context weer terughaal voor we verder vertalen. Het blijkt best lastig, vooral die suggestieve spreekstijl van Cicero. Ze doorzien vaak niet zelfstandig waar hij op doelt of waar hij heen wil.
66	Oct 09 2020 08:16 PM	Ik vind dat het pensum Latijn dit jaar disproportioneel groot is in vergelijking met het Grieks pensum. Dit gecombineerd met de complexiteit van Cicero in vergelijking met de relatief eenvoudige Bacchae, maakt dat ik de werkdruk oneerlijk verdeeld vind.
67	Oct 09 2020 08:16 PM	Alleen zorgen als er weer een sluiting en dus online les zal zijn.
68	Oct 09 2020 08:14 PM	Gezien het feit dat deze eindexamenleerlingen veel minder les hebben genoten door de lockdown in hun 5de klas en omdat in de afgelopen periode de een na de ander in quarantaine thuis zat / of met Corona, is het absoluut niet redelijk dat zij evenveel moeten kunnen en doen als de

		examenkandidaten uit voorafgaande jaren. Mijn voorstel: schrap iets van het te lezen CSE pensum
69	Oct 09 2020 08:03 PM	niet nog een keer het CE schrappen a.u.b., we hadden nog 3 SE-momenten tijdens de Corona-lockdown, en dan geen CE, dat was onlogisch. Het examen is echt een landelijke proeve van kunnen, zonde om dat eruit te halen.
70	Oct 09 2020 08:00 PM	Het maakt nogal uit hoe het de komende tijd gaat met de middelbare scholen. Als de scholen dicht moeten of gedeeltelijk sluiten, dan maak ik me grote zorgen. Ook voor leerlingen die thuis komen te zitten: met onderwijs op afstand is erg lastig te peilen wat leerlingen precies kunnen en kennen.
71	Oct 09 2020 07:57 PM	Het eindexamen moet sowieso anders, de starre regels voor de proefvertaling maken het een frustrerende exercitie voor verder goede leerlingen
72	Oct 09 2020 07:45 PM	nee
73	Oct 09 2020 07:41 PM	Graag z.s.m. duidelijkheid over wel/niet doorgaan van de examens, de leerlingen ervaren sowieso al erg veel stress, het lijkt mij goed als we hierover in elk geval uitsluitsel hebben.
74	Oct 09 2020 07:38 PM	Corona heeft de continuiteit en groei van de vertaalvaardigheid doen afnemen... juist in de belangrijke laatste maanden van klas 5.
75	Oct 09 2020 07:35 PM	Hoog tijd voor herbezinning op 'eisen' en de voor het invullen daarvan gebruikelijke didactiek.
76	Oct 09 2020 07:35 PM	Bij een tweede lockdown wordt alles anders.
77	Oct 09 2020 07:33 PM	Als we ongestoord les kunnen blijven geven, dan kunnen we waarschijnlijk alles goed behandelen. Maar dat is zeer de vraag. Het pensum voor Latijn en Grieks voor het CE inkorten is wenselijk.
78	Oct 09 2020 07:26 PM	X
79	Oct 09 2020 07:25 PM	Hoewel de llg bereid zijn om thuis te werken, baart het mij toch zorgen dat er veel afwezigheid is ivm preventief thuis blijven bij milde klachten.
80	Oct 09 2020 07:22 PM	Nee
81	Oct 09 2020 07:17 PM	Overweeg om het pensum in te korten!! Dat zou echt druk van de ketel halen.
82	Oct 09 2020 07:14 PM	Ik vind, dat we in deze tijden onterecht te veel eisen van leerlingen.
83	Oct 09 2020 07:13 PM	Nee
84	Oct 09 2020 07:13 PM	Ik maak me alleen zorgen als er weer een nieuwe lockdown zou komen. Dan wordt het wat lastiger om de leerlingen goed te voorbereiden op het examen. Verder hoop ik dat er dit jaar door de overheid voor wordt gekozen om het CSE wél door te laten gaan.
85	Oct 09 2020 07:12 PM	Effecten zijn ook groot bij vijfde klas.